

Na osnovu člana 69 stav 3 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza („Službeni list CG“, broj 1/14), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

PRAVILNIK O BLIŽIM USLOVIMA, NAČINU UGRADNJE I UPOTREBE APARATA ZA GAŠENJE POŽARA U VOZOVIMA

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi, način ugradnje i upotrebe aparata sa hemijskim sredstvima za gašenje požara u vozovima i željezničkim šinskim vozilima.

Primjena

Član 2

Ovaj pravilnik primjenjuje se na vozove i željeznička šinska vozila za normalni kolosjek:

- 1) vučna vozila:
 - elektro i dizel lokomotive; i
 - elektro i dizel motorni vozovi i motorna kola;
- 2) vučena vozila:
 - putnička kola: kola sa sjedištima, kola sa ležajima, kola za spavanje, kola za ručavanje, prtljažna kola, poštanska kola, salonska kola, inspekcijska kola, specijalna kola, kola za ručavanje sa odjeljkom za prtljag, kola sa sjedištima i odjeljkom za ručavanje, bife, bar, prtljag ili poštu, prtljažna kola sa odjeljkom za poštu, zatvorena jednospratna i dvospratna kola za prevoz automobila; i
 - putnička kola stranih željeznica koja saobraćaju na prugama u Crnoj Gori;
- 3) vozila za željezničke svrhe:
 - vozila za ispitivanja: vučnih vozila, kontaktnog voda, kolosjeka, mostova, kočnica i ostala kola za ispitivanje;
 - vozila za posebne željezničke svrhe: kola pomoćnog voza, kola za stanovanje radnika, kola za sanitetske potrebe, kola vatrogasnog voza, motorne drezine sa i bez prikolica, motorna vozila za mehanizovan rad na kolosjeku, motorna vozila za čišćenje snijega, dizel-motorne dizalice i ostala kola za posebne željezničke svrhe.

Aparati i sredstva za gašenje požara

Član 3

Željeznička šinska vozila treba da imaju ručne aparate za gašenje požara prahom (oznake S) ili ručni aparat za gašenje požara ugljen-dioksidom (oznake CO₂).

Željeznička šinska vozila mogu da imaju prevozne aparate ili automatske sisteme za gašenje prahom ili ugljen-dioksidom, prema potrebi.

U zavisnosti od materijala koji gori, upotrebljavaju se sljedeća sredstva za gašenje požara:

- voda za gašenje čvrstih materija, osim metala koji gore plamenom ili u vidu žara (drvo, ugallj, tekstil, papir, slama, plastične materije);
- prah, ugljen dioksid i pjena za gašenje zapaljivih tečnosti i lakotopljivih materija koji
- gore plamenom (benzin, benzol, ulja, alkohol, etar, lakovi, masti, vosak, smola i asfalt);

- prah i ugljen dioksid za gašenje gasovitih materija koji gore plamenom (metan, butan, propan, vodonik, acetilen i gradski plin);
- suva sredstva (posebne vrste praha, suvi kvarcni pijesak) za gašenje lakih metala, koji intenzivno sagorijevaju (aluminijum, magnezijum i njihove legure, titan i drugi, osim natrijuma i kalijuma).

Upotreba aparata za gašenje požara

Član 4

Aparati za gašenje požara kojima su opremljena željeznička šinska vozila upotrebljavaju se za gašenje požara na šinskim vozilima izazvanih paljenjem zapaljivih tečnosti, lakotopljivih i gasovitih materijala iz člana 3 stav 3 ovog pravilnika, kao i požara u neposrednoj blizini električnih instalacija.

Aparati za gašenje požara treba da djeluju pri temperaturi od -20°C i ne smiju se postavljati na mjesto gde je temperatura veća od $+43^{\circ}\text{C}$.

Aparat za gašenje požara treba da ima ugrađenu sigurnosnu napravu koja sprečava porast pritiska iznad dozvoljene vrijednosti i napravu za puštanje i prekidanje mlaza sredstva za gašenje sa odgovarajućom mlaznicom, a kod aparata koji sadrže do 3 kg mase sredstava za gašenje, mlaznicu neposredno spojenu sa rezervoarom, odnosno kod aparata veće mase spojenu sa rezervoarom pomoću savitljive cijevi.

Rezervoari aparata za gašenje požara sa spoljašnje strane obojeni su crvenom bojom.

Oznake na aparatima za gašenje požara

Član 5

Aparati za gašenje požara, treba da imaju na rezervoaru ili privarenom dijelu:

1) utisnut:

- fabrički broj,
- godinu izrade; i
- godinu poslednjeg pregleda na hladni vodeni pritisak;

2) ispisan bojom, koja jasno odudara od crvene boje rezervoara:

- oznaku aparata (prema standardu aparata),
- masu sredstava za gašenje u kg,
- vrijeme neprekidnog pražnjenja,
- požar za čije je gašenje namjenjen,
- najveću vrijednost napona električne instalacije do koje se aparat smije koristiti,
- temperaturno područje u kome je aparat upotrebljiv,
- pritisak sabijenog gasa, ako se nalazi u rezervoaru,
- domet mlaza u metrima,
- naziv i adresu proizvođača,
- broj odobrenja izrade i
- uputstvo za upotrebu.

Na kutije sa prahom za gašenje požara koje se isporučuju za ponovno punjenje aparata za gašenje požara prahom, treba da budu ispisani sljedeći podaci:

- naziv i adresa proizvođača,
- navod „prah za punjenje aparata za gašenje požara”,
- masa praha u kg; i
- datum proizvodnje.

Ispravnost aparata za gašenje požara

Član 6

Na aparatu za gašenje požara, treba da se nalazi plombirana naprava za aktiviranje aparata i papirna naljepnica ili papirna etiketa u plastičnoj kesi sa sljedećim podacima:

- tip aparata;
- broj aparata;
- broj vozila u koje je ugrađen aparat;
- mjesec i godina izvršene kontrole aparata; i
- potpis i pečat lica koje je izvršilo punjenje ili kontrolu aparata.

Nakon svake kontrole ili punjenja aparata naljepnica treba da se zamijeni novom, a na etiketi treba da se nalazi ovjereni datum kontrole.

Aparat za gašenje požara sa nejasnim natpisom na naljepnici i etiketi ili sa oštećenom naljepnicom i etiketom ili sa pokidanom plombom smatra se neispravan.

Aparat za gašenje požara treba da se nalazi na vidnom i lako dostupnom mjestu, koje nije izloženo prekomjernom zagrijavanju i treba da bude pričvršćen na način da se može lako uzimati.

Provjeru ispravnosti aparata za gašenje požara vrši vlasnik željezničkog vozila, a kod uvrštavanja željezničkih vozila u saobraćaj:

- mašinovođa na vučnim vozilima;
- pregledač kola u svim kolima;
- kondukter i pratilac kola u kolima koja nadziru;
- vozač-rukovaoc motornog pružnog vozila; i
- kontrolno-prijemni organ kod svakog ulaza vozila u redovni kontrolni pregled.

Aparati za gašenje požara u elektrolokomotivama i elektromotornim kolima

Član 7

Elektrolokomotive i elektromotorna kola treba da imaju aparate za gašenje požara ugljen-dioksidom oznake CO₂ ukupne mase od najmanje 14 kg koji se nalaze u upravljačnicama, a prema potrebi i na nekom drugom vidljivom i lako dostupnom mjestu.

Vozilo bez sopstvenog pogona u sastavu elektromotornog voza, treba da ima aparat za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje 6 kg.

Aparati za gašenje požare u dizel-lokomotivama i dizel-motornim kolima

Član 8

Dizel-lokomotive i dizel-motorna kola treba da imaju aparate za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje 14 kg koji se nalaze u upravljačnicama, a prema potrebi i na nekom drugom vidljivom i lako dostupnom mjestu.

Vozilo bez sopstvenog pogona u sastavu dizel-motornog voza, treba da ima aparat za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje 6 kg.

Aparati za gašenje požara u putničkim kolima

Član 9

Putnička kola, osim kola za spavanje, kola sa ležajima i kola za ručavanje, treba da imaju najmanje jedan aparat za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje 6 kg.

Kola za spavanje, kola sa ležajevima i kola za ručavanje, treba da imaju dva aparata za gašenje požara prahom ukupne mase od najmanje po 6 kg.

Kola sa sopstvenim grijanjem na naftu i kola u koja su ugrađeni uređaji koji sagorijevaju tečni gas ili ulje za loženje, treba da imaju jedan aparat za gašenje požara

prahom ukupne mase od najmanje 6 kg i da su udaljeni od potrošačkih uređaja, radi bezopasnog gašenja požara.

Aparati za gašenje požara u vozilima za željezničke i posebne željezničke svrhe

Član 10

Vozilo za željezničke svrhe i vozilo za posebne željezničke svrhe, treba da imaju najmanje dva aparata za gašenje požara ukupne mase od najmanje po 12 kg.

Na teretnim kolima sprovode se propisane mjere zaštite od požara koje se odnose na pakovanje i transport robe u kolima i sastav garniture voza.

Prestanak primjene

Član 11

Danom početka primjene ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o opremanju železničkih šinskih vozila aparatima za gašenje požara („Službeni glasnik ZJŽ" broj 6/92).

Stupanje na snagu

Član 12

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. aprila 2018. godine.

Broj: 341/17-02-7675/2

MINISTAR,

Podgorica, 21. februara 2018. godine

Osman Nurković